

Ruimtelijk kwaliteitsplan

Jeurlinksweg 5, Holten, gemeente Rijssen-Holten

Buro Jet
tuin in landschap

Ing. Henriette Blankenvoorde-Boeve
Landschapontwerper

11 februari 2019

Project: Rood-voor-rood - locatie Jeurlinksweg 5, 7451 CL Holten
Datum: 11 februari 2019

Opdrachtgever:
De heer H.J. Karman
de heer G.J. Harbers, Regtervoort Rentmeesters

Auteur: Henriette Blankenvoorde
Buro Jet tuin in landschap
Holterweg 13, 7441 DA Nijverdal
06-34370614
info@jettuininlandschap.nl
www.jettuininlandschap.nl

Contactpersoon:
Ing. Henriette Blankenvoorde-Boeve

Foto's en afbeeldingen:
Henriëtte Blankenvoorde-Boeve,
tenzij anders aangegeven

Inhoud

1. Inleiding	02
Aanleiding	02
De opgave	02
Leeswijzer	02
2. Plangebied	03
Ligging in het landschap	03
Huidige situatie	04
Provinciaal beleid	06
LOP Rijssen-Holten	10
Water	11
Natuurwaarden	11
3. Verantwoording landschappelijke inpassing	12
4. Erfinrichtingsplan.	14
Bebouwing	15
Parkeren, ontsluiting en verharding	15
Kenmerkende groenstructuren	17
Beplantingsschema	20
Bijlage Vogelvriendelijke beplanting	22
Losse bijlage: Erfinrichtingsplan A3	

---

1. Inleiding

Aanleiding

De heer Karman is voornemens het perceel aan de Jeurlinksweg 5 te Holten met bedrijfsbestemming (hout-handel Kingma) om te vormen naar woonbestemming voor twee woonkavels, waarbij alle landschapontsierende elementen worden gesloopt/verwijderd. Regtervoort Rentmeesters heeft hiervoor een financieel en ruimtelijk haalbare totaaloplossing gevonden in deelname aan de Rood voor Roodregeling en de Kwaliteitsimpuls Groene omgeving (KGO).

Hiervoor is een principeverzoek bij de gemeente Rijssen-Holt en ingediend. De gemeente heeft aangegeven een goede landschappelijke inpassing te vereisen, waarbij lintbebouwing is toegestaan.

Regtervoort rentmeesters heeft Buro Jet TuinInLandschap opdracht gegeven voor het opstellen van een ruimtelijk kwaliteitsplan.

Dit document vormt een verdere uitwerking van de landschapsplannen en vat de belangrijkste eisen voor de ruimtelijke kwaliteit op deze locatie samen.

De opgave

De huidige locatie huisvest een bedrijfsruimte met buitenterrein en heeft volgens het bestemmingsplan buitengebied Rijssen-Holt en de bestemming detailhandel. Voor meer eenheid in het kleinschalige landschap is het

wenselijk een bestemmingsplanwijziging te realiseren naar wonen.

De bestaande bebouwing, showmodellen en bijna het totale oppervlak aan erfverharding worden gesloopt, waardoor een leeg kavel overblijft. Op het perceel ontstaat de mogelijkheid hier twee wooneenheden, passend in het bebouwingslint van de omgeving in te passen. Het achterliggende grasland wordt betrokken bij de kavels, zodat een ruimere opzet kan worden gerealiseerd, waarbij de woningen iets verder van de weg af komen te liggen. Hiervoor is een ruimtelijke inpassing van betreffende kavels vereist.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt achtereenvolgens de huidige situatie, het beleidskader en belangrijke uitgangspunten, als water en natuur beschreven.

Hoofdstuk 3 laat de voorwaarden zien die als leidraad hebben gediend voor het landschapsplan.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de beoogde landschappelijke erfinpassing, resulterend in een erfinrichtingsplan en een beplantingsplan.

Als losse bijlage toegevoegd:
Erfinrichtingsplan A3, 1:500

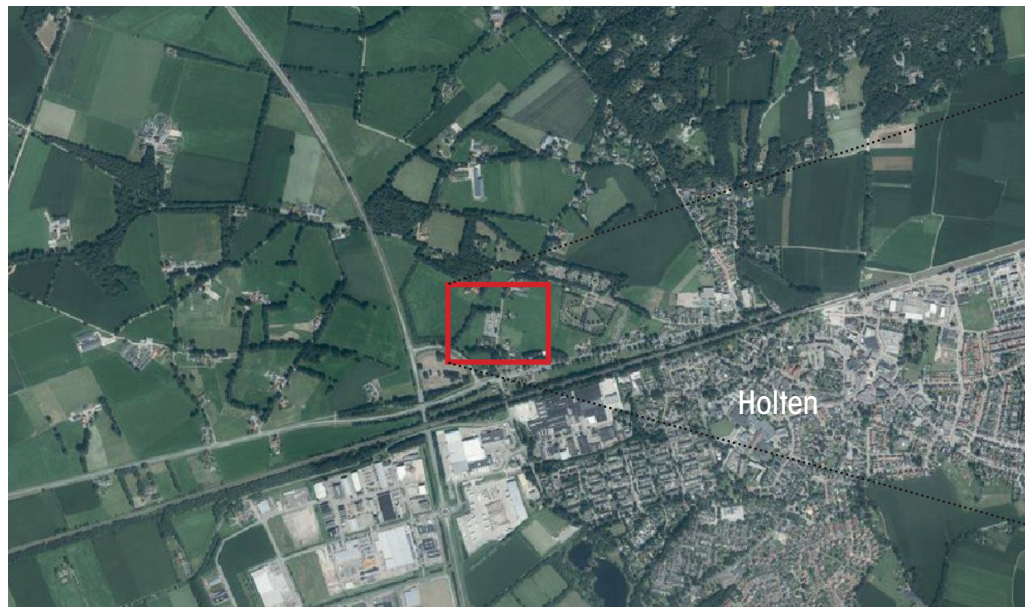
2. Plangebied

Ligging in het landschap

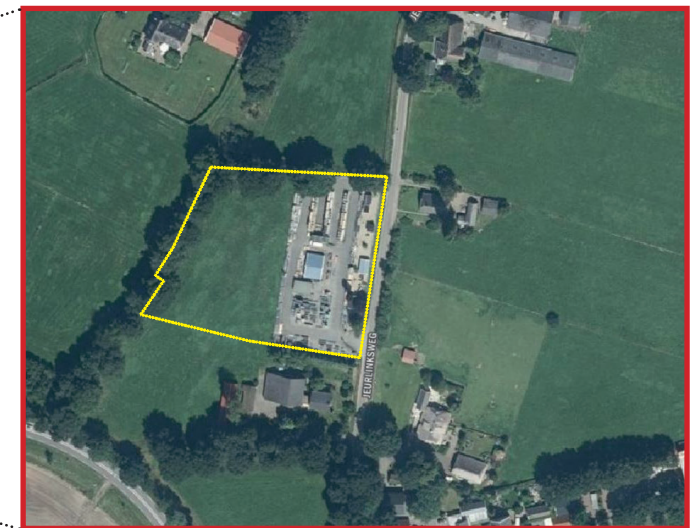
Het plangebied valt onder het buitengebied en ligt net boven de spoorbaan, dicht bij het bebouwde deel van Holten.

Het ligt in het oude hoevenlandschap en valt volgens de gebiedsvisie gemeente Rijssen-Holten onder de Westflank Holtenberg, waarbij het landschappelijk beeld uit 1900

bepalend is voor het beplantingspatroon. Het kavel ligt aan de Jeurlinksweg waar de verspreide bebouwing een zogenaamd bebouwingslint laat zien. Ten westen van het kavel ligt agrarisch gras, omkaderd door een houtwal.

Luchtfoto 2017 (Bron: PDOK.nl)

Foto's van huidige situatie

Zicht vanaf de afslag Deventerweg naar N332 op achterliggend grasland en houthandel

Zicht vanaf Jeurlinksweg op huidige houthandel

Zicht vanaf perceel op noordelijke houtwal

Zicht vanaf perceel op westelijke houtwal

Huidige situatie

Het betreffende perceel bestaat uit een houthandel met veel losse opslag en bouwwerkjes op het perceel. Het totale erf is verhard met bestrating. Langs de noord- en westkant loopt een oude houtwal en aan de zuidkant op het naastliggende erf staat een opgesnoeide

coniferenhaag overgaand in perceelgroen. Het westelijk gelegen grasland is in gebruik als agrarisch gras. Aan de oostkant loopt de Jeurlinksweg met daarnaast een weide, aan de straatkant afgekaderd met een houtsingel.

Provinciaal beleid

(overgenomen uit: Omgevingsvisie Overijssel 2017)

Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit: "datgene wat ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mens, plant en dier belangrijk is."

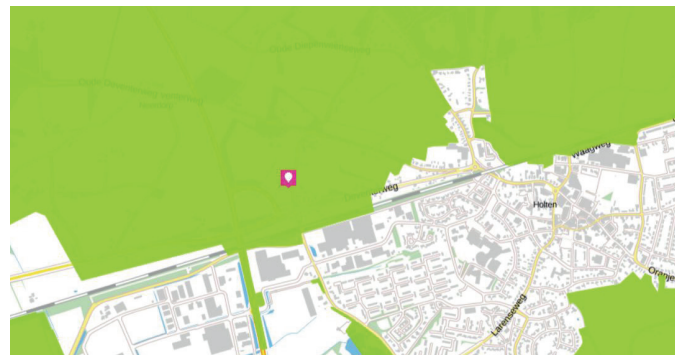
Deze is een optelsom van:

- gebruikswaarde: functionaliteit, bereikbaarheid, toegankelijkheid, nut en noodzaak van een initiatief dat ontwikkeld wordt
- belevingswaarde: beeldkwaliteit, het 'mooie', de identiteit van een gebied, het gevoel van (toekomstige) gebruikers en bewoners
- toekomstwaarde: het vermogen om ruimtelijke gevolgen van veranderende omstandigheden op te vangen (flexibiliteit, beheerbaarheid)

Ontwikkelingsperspectief Groene omgeving:

Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap

Het ontwikkelingsperspectief Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik

Ontwikkelingsperspectief voor de groene omgeving, ofwel het buitengebied: Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap (bron: omgevingsvisie Overijssel)

voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.

Het behouden en versterken van de leefbaarheid en diversiteit van het landelijk gebied.

Ruimte kan verdiend worden door te investeren in kwaliteitsvoorwaarden.

Ook verbreding van economische activiteiten op het erf, bijvoorbeeld met zorg, recreatie of landwinkels, krijgt de ruimte.

Binnen dit ontwikkelingsperspectief kunnen nieuwe functies een plek krijgen op bestaande vrijkomende erven waar dit tevens maatschappelijke opgaven als behoud en ontwikkeling van cultuurhistorie, natuur en landschap ondersteunt.

Gebiedskenmerken

De omgevingsvisie Overijssel vereist een onderbouwing vanuit de provinciale vier-lagen benadering uit de Catalogus Gebiedskenmerken. De herkenbaarheid, de zichtbaarheid, de diversiteit en het in stand houden van de veelheid aan landschapstypen wordt op provinciaal niveau gestuurd en wordt ondersteund door de gemeente.

Deze lagen worden achtereenvolgens beschreven:

- Natuurlijke laag:
- Laag van het agrarisch cultuurlandschap
- Stedelijke laag
- Laag van beleving

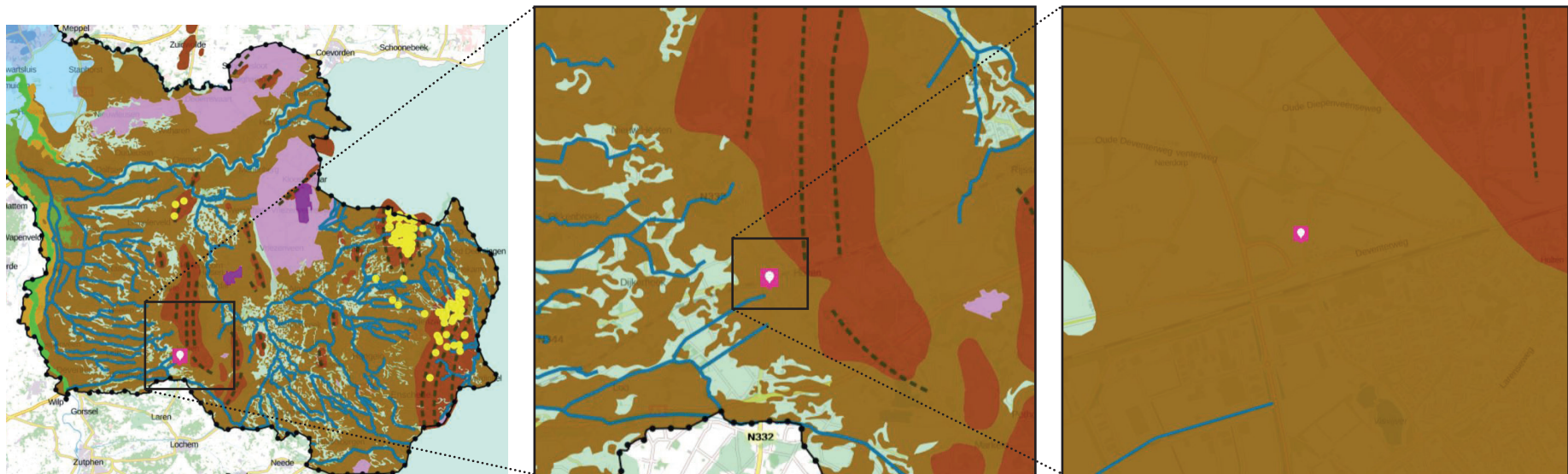
Natuurlijke laag: dekzandvlakte en ruggen

De ambitie voor deze dekzandgronden is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

De geomorfologische kaart laat een gordeldekzandwelling zien daar waar de woningen worden gesitueerd en daarachter een dalvormige laagte.

De geomorfologische kaart laat een dekzandrug zien met een dalvormige laagte (bron: bodematlas, provincie Overijssel)

Natuurlijke laag (bron omgevingsvisie overijssel)...

...dekzandvlakte en ruggen

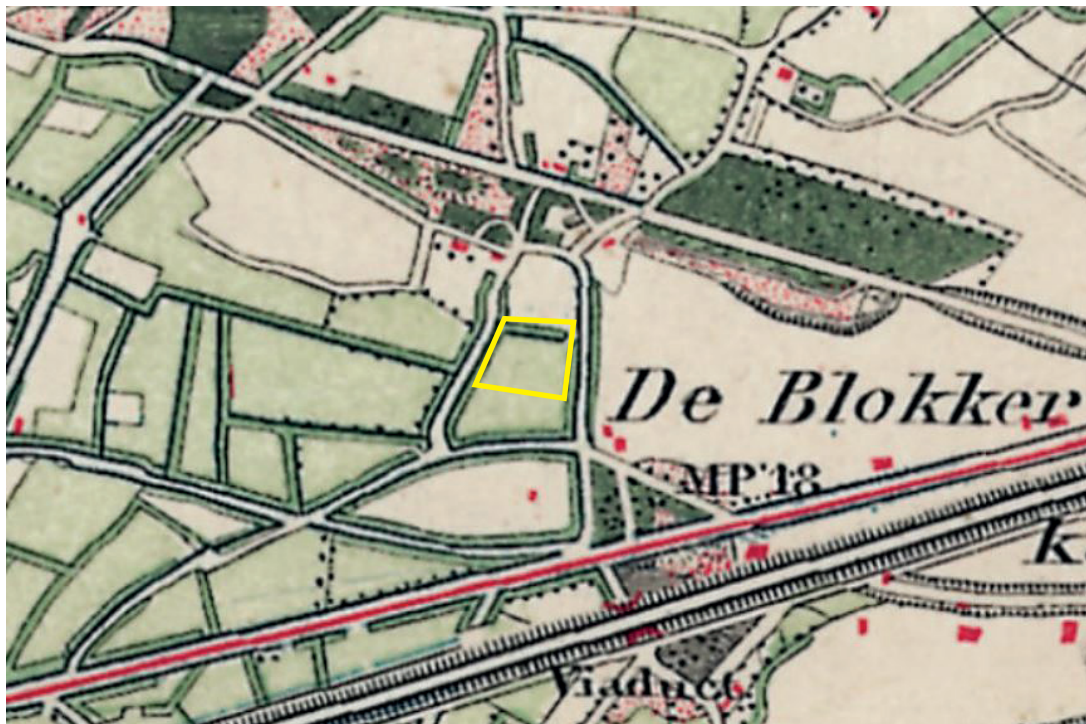
*Laag van het agrarisch cultuurlandschap: Oude Hoevenland-
schap*

De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits er wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: de open esjes, de routes over de erven, de erf- en landschapsbeplantingen.

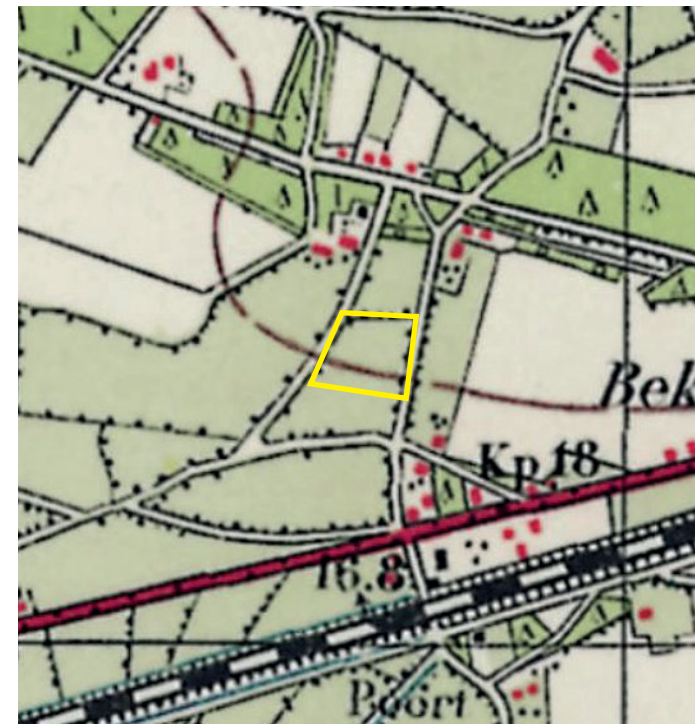
Het perceel ligt in een oudehoevenlandschap.

Landschapstypen (bron: omgevingsvisie Overijssel.nl)

Topografische kaart 1900 (bron: topotijdreis.nl)

Topografische kaart 1940 (bron: topotijdreis.nl)

Stedelijke laag: verspreide woonbebouwing

Het plangebied valt onder de beleidskeuze 'Wonen in de Groene Omgeving'. Het gaat hierbij om alle woningen buiten de Stedelijke Omgeving. Strekking van het beleid: In de Groene Omgeving is bij voorkeur op (voormalige) agrarische erven ruimte voor aanvullende woonmilieus onder voorwaarde van gebruik van de Overijsselse ladder voor duurzame Verstedelijking (zie paragraaf 7.1), ontwikkelingsperspectieven, gebiedskenmerken. Daarnaast moet de (her)ontwikkeling met maatschappelijke meerwaarde worden gerealiseerd volgens de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

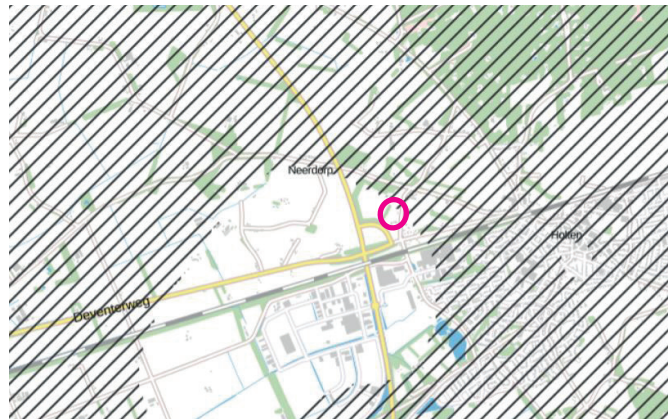
Buiten de stedelijke omgeving hebben 'groene' functies prioriteit, ontwikkelingen die hier niet primair thuishoren, zoals woningbouw, worden alleen toegestaan als zij een meerwaarde opleveren voor de kwaliteit zoals landschap, cultuurhistorie, water- en natuuropgaven.

Wonen in de groene omgeving (bron: omgevingsvisie overijssel)

Laag van de beleving: Donkerte gebied

De locatie ligt tegen de rand van het zogeheten donkerte gebied, waar het 's nachts nog echt donker is en je de sterrenhemel kunt waarnemen. Donkerte wordt een te koesteren kwaliteit. De ambitie is deze gebieden tenminste zo donker te houden, maar bij ontwikkelingen ze liever nog donkerder te maken. Praktisch gezien houdt dit in terughoudend te zijn met verlichting van wegen en erf en lichtbronnen 's nachts te vermijden en selectiever te richten.

Donkertegebied (bron: omgevingsvisie overijssel)

LOP Rijssen-Holten

(Overgenomen uit: Landschapontwikkelingsplan Rijssen-Holten)

In het Landschapontwikkelingsplan (LOP) is verdeeld in 11 deelgebieden met een specifieke visie en opgave. De betreffende locatie valt hierbij onder deelgebied 2: Westflank Holterberg, waarbij het landschapsbeeld van 1900 als inspiratiebron voor landschapsherstel en -ontwikkeling dient.

Visiekaart LOP Rijssen-Holten, deelgebied Westflank Holterberg

plangebied Jeurlinksweg 5

Bepalend voor het deelgebied Westflank Holterberg is de hoogteligging die van oost naar west af neemt. Het is een gebied dat van oudsher bewoond is. Karakteristiek is de verspreide aanwezigheid van historische boerderijen en erven (met sterke Twentse invloeden), tussen glooiende akkers, bosjes en beplantingselementen, waardoor het gebied zeer gevarieerd en kleinschalig is. In het gebied ligt een onregelmatig wegenpatroon met veel onverharde wegen.

Het plangebied ligt aan de zuidrand tegen Holten aan (ten noorden van de spoorlijn), waar zich een geleidelijk transformatieproces richting stedelijke functies ontwikkelt, doordat steeds meer ruimtelijke vraagstukken vanuit Holten op dit gebied afkomen.

Centrale aandachtspunten voor dit deelgebied zijn behoud en versterking van het kleinschalige landschap in combinatie met behoud van grondgebonden landbouw, en passende en/of kleinschalige vormen van recreatie.

Landschapontwikkeling in dit gebied zal plaatsvinden als compensatie voor te realiseren ontwikkelingen en particuliere initiatieven die op basis van gangbaar beleid (bestemmingsplan) niet direct te realiseren zijn, maar planologisch gezien wel passen in combinatie met landschapontwikkeling.

Een kleinschalig landschap biedt veel ruimte aan initiatieven en functieveranderingen. Bij het realiseren van landschapselementen is het beeld en de maat van het landschap van 1900 richtinggevend, zoals het realiseren van houtwallen met de zomereik als hoofdsoort. Waar mogelijk wordt het beeld van 1900 hersteld en waar dat niet kan worden oude kenmerken geïntroduceerd op nieuwe wijze.

Water

Waterschap Rijn en IJssel

Het Waterschap Rijn en IJssel verzorgt het waterbeheer in het bestemmingsgebied. Conform het waterbeheer van de 21e eeuw moet bij alle aanpassingen in het watersysteem uitgegaan worden van het principe: vasthouden, bergen, afvoeren.

Oppervlaktewaterbeheer

Het plangebied valt onder het oppervlaktewaterbeheer als beekdal. Dit zijn gebieden – liggend in dekzand – die afhellen en lager gelegen zijn, waar het water van nature naar toestroomt en zich in het verleden beken gevormd hebben. Dit heeft geleid tot een kenmerkende bodemopbouw en waterhuishouding, die zich uit in specifieke flora en fauna. Het beleid is gericht op het zo min mogelijk aantasten van de specifieke bodem- en watercondities.

De beekdalen zijn karakteristiek voor de hoger gelegen dekzandgebieden. Door de bijzondere water- en bodemcondities in en nabij de beek (als gevolg van het toestromende grondwater) zijn specifieke natuurkwaliteiten ontstaan. Door ontwatering worden deze aangetast. Hier is het beperken van de ontwatering belangrijk.

AHN

Op de hoogtekartaart is goed het aflopend reliëf op het perceel te zien. Het grasland achter de huidige detailhandel ligt een halve meter lager dan het perceel zelf.

Gemiddelde grondwaterstand en bodem

De hoger gelegen potzolgronden (Hn21) op de zandkopjes zijn leemarm. De grondwatertrap (GWT) is Vb. Dit houdt in dat de gemiddelde hoogste grondwaterstand tussen de 25 en 40 cm onder maaiveld ligt en de gemiddeld laagste grondwaterstand lager dan 120 cm.

Het plangebied ligt niet in een grondwaterbeschermingsgebied, waar beperkingen liggen op o.a. het gebruik van bodemwarmte.

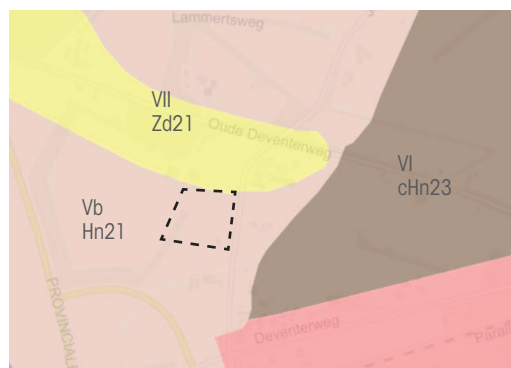
Hemelwaterafvoer

Voor de hemelwaterafvoer van de nieuwbouw geldt dat al het hemelwater op het eigen perceel wordt opgevangen, waar het kan infiltreren in de bodem of wordt hergebruikt.

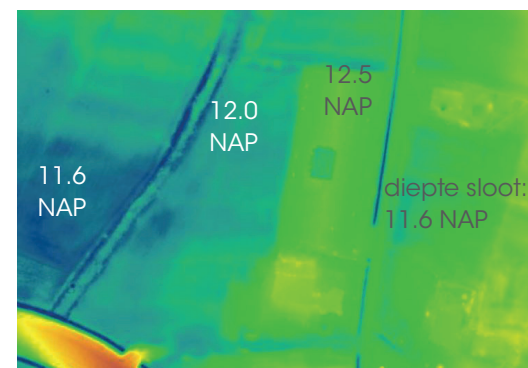
Natuurwaarden

Het perceel valt niet onder de ecologische hoofdstructuur (Natuur Netwerk Nederland) of Natura 2000-gebied.

Het huidige gebruik is detailhandel met totale verharding van het kavel. Omliggend grasland is in gebruik als hooiland en weide. Rondom het kavel ligt een houtwal. Deze is waardevol in het landschap, zowel voor de identiteit en herkenbaarheid van het oude zandlandschap als voor de natuur. Door toevoegen van variatie in beplanting en struiken- en kruidenlaag, evenals besdragende beplanting worden de natuurwaarden en biodiversiteit vergroot.

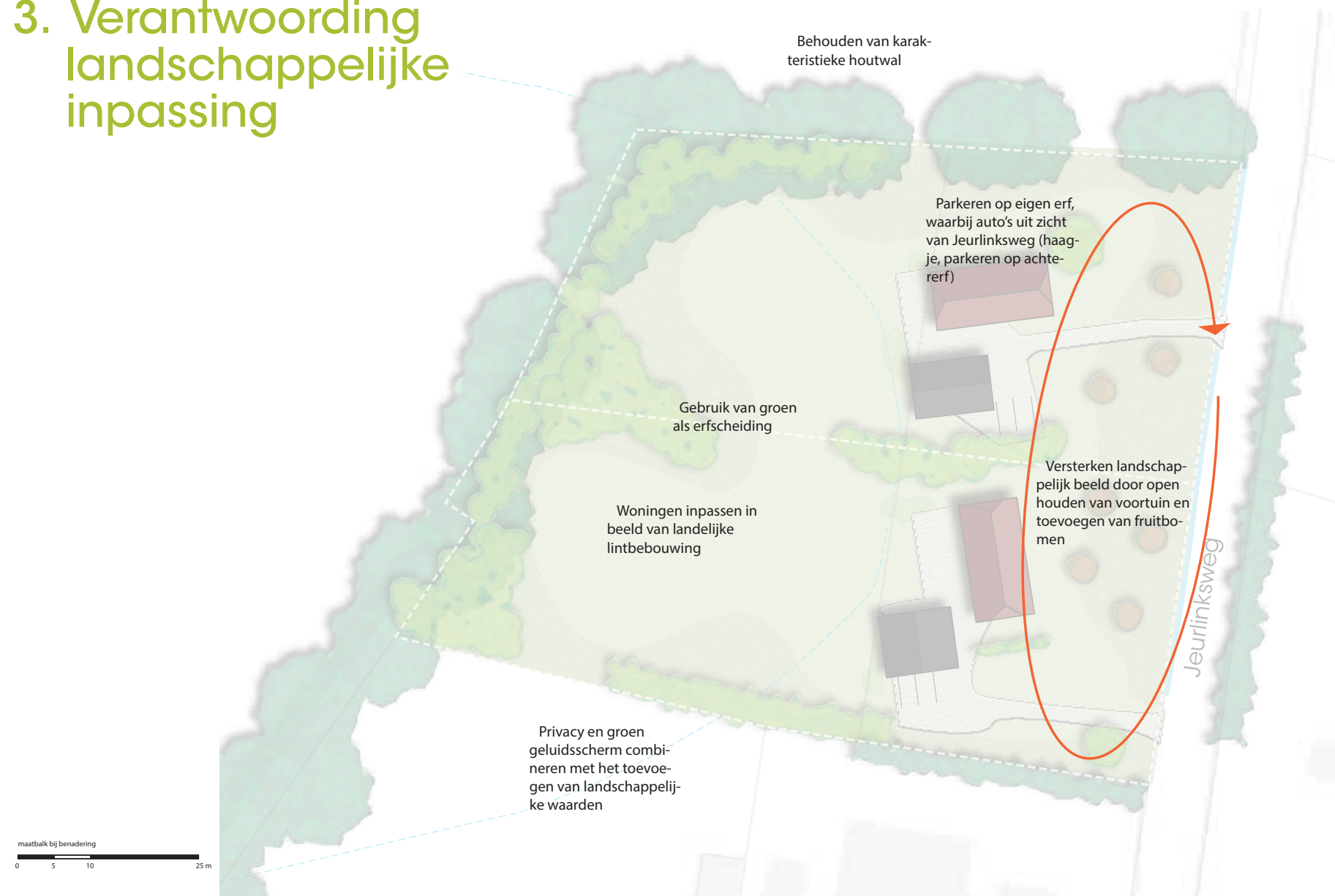

Bodemkaart met grondwatertrappen
(bron: bodematlas en bodemdata.nl)

Hoogtekartaart
(bron: ahn.nl)

3. Verantwoording landschappelijke inpassing

Woningen inpassen in beeld van landelijke lintbebouwing	Het landschappelijk beeld van de omgeving laat een overgang zien tussen het bebouwde deel van Holten en het landelijk gebied. Een lintbebouwing past goed in dit beeld, mits het landschappelijk (straat-)beeld voor ogen wordt gehouden door respecteren van gebiedseigen kenmerken in zowel bouw als erfinrichting.
Versterken landschappelijk beeld	Door een brede strook aan de straatkant open te houden (ongeveer 20 m) krijgt het geheel een mooie verhouding in het landschap en wordt het beeld van een erf vergroot. De boomgaard benadrukt dit, evenals het clusteren van de woningen.
Behouden van karakteristieke houtwal	Rondom beide erven is een bestaande houtwal waaraan het geheel opgehangen kan worden. Deze houtwal is zichtbaar op zowel de historische kaart uit 1900 als uit 1940. Een belangrijke structuurdrager.
Beeldkwaliteit woningen	Voor het landschappelijk beeld is het belangrijk dat de woningen in vormgeving refereren aan streek en traditie, maar wel in een eigentijdse vormtaal.
Versterken herkenbaarheid woning in zandlandschap	Ondanks het feit dat het om twee losstaande kavels gaat binnen een lintbebouwing geeft het clusteren van de bebouwing, evenals de boomgaard die doorloopt, een verbinding tussen de kavels. De opzet en gerichtheid van elk individueel erf wordt benadrukt door de woningen een slag te draaien ten opzicht van de weg (gericht op het achterliggende werkland ipv op de weg).
Parkeren op eigen erf	De auto's worden op eigen erf geparkeerd en wel zodanig dat ze zo veel mogelijk uit het zicht van de Jeurlijksweg staan, ten gunste van het straatbeeld. Dit kan door de auto's op het achtererf te plaatsen, in een garage of kapschuur of achter een haagje te plaatsen.
Gebruik van groen als erfscheiding	Op de erfgrans komt een struweelhaag tussen de beide bouwvlakken in. Deze geeft privacy, maar verbindt ook het geheel. Deze mag doorgetrokken worden tot aan de achtergrans van het kavel. Naar de voortuin kan een lage haag worden geplaatst indien scheiding wordt gewenst. Schuttingen zijn niet gewenst in het landelijk beeld.
Privacy en groen als geluidsscherm inpassen	In verband met privacy en het afschermen van het zicht op de oprit naar de Deventerweg (leefbaarheid percelen) komt (deels) een struweelhaag. Deze geeft tevens natuur- als beleevingswaarde en past daarom goed in het hedendaagse landschappelijke beeld.
Clusteren woningen op dekzandwieling	Door het clusteren van de woningen op een geomorfologische dekzandwieling, ontstaat een rustig en logisch landschappelijk beeld. In de oorspronkelijke dalvormige laagte komt grasland.

4. Erfinrichtingsplan

Oude Hoevenlandschap

Het oude hoevenlandschap is van oorsprong kleinschalig met verspreid liggende erven, open esjes en zware beplanting. Routes lopen van erf tot erf en het landschap kenmerkt zich door grillige vormen, gebaseerd op zijn ondergrond. Er is een veelheid van afwisselende groene karakteristieke landschapselementen te zien, als houtwallen, bomenrijen, erfbosjes, haagjes en solitaire bomen.

Bebouwing

Na het slopen van de bedrijfspanden en tuinhuisjes blijft er een leeg kavel over zonder bebouwing. De nieuwe bebouwing is geclusterd in een lintbebouwing. Dit is met name belangrijk voor een rustiger eindbeeld. Hierdoor

ontstaat er meer ruimte rondom wat zorgt voor een goede verhouding in openheid en bebouwd erf.

Voor de beeldkwaliteit van de woningen zijn de eisen grofweg:

- De woningen hebben hoofdzakelijk een rechthoekige plattegrond en zadeldak (2 dakschilden in een hoek tegen elkaar) en zijn familie van elkaar, maar niet identiek. Om het Sallandse karakter te accentueren de kap voorzien van een wolfseind.
- Ze hebben een eenvoudige en sobere vormgeving, met streekeigen kleuren en materialen.
- De woningen refereren in vormgeving aan streek en traditie, in een eigentijdse vormtaal.

Referentie woningen met rechthoekige plattegrond en zadeldak met wolfseind
(foto's: Pinterest zoekmachine)

Parkeren, ontsluiting en verharding

De ontsluiting op het huidige erf ligt in de zuidelijke hoek. Deze zal verplaatst worden naar het midden. Hier komt een nieuw aan te leggen dam met duiker en aansluiting met de weg.

Als materiaal zijn klinkers en/of halfverharding geschikt, waardoor water ook beter in de ondergrond zal filteren. Materiaal is bij voorkeur halfverharding, gebakken klinkers of natuursteen in aardse kleuren (geen betonklinkers).

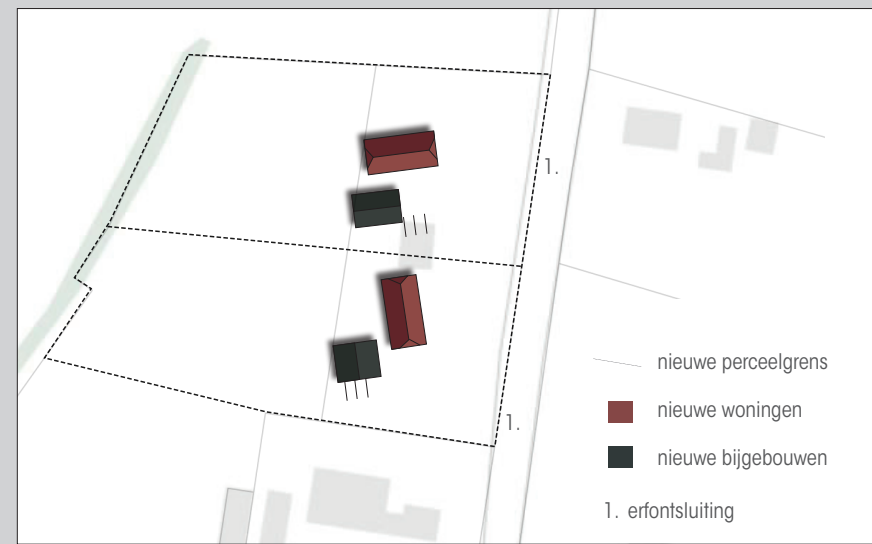
Parkeren gebeurd op het eigen perceel, in aansluiting op

de erfontsluiting. Bij voorkeur wordt het parkeerdeel voorzien van grastegels of halfverharding om grote aaneengesloten delen verharding te voorkomen.

Perceelverdeling en bebouwing voor ...

...en na

Kenmerkende groenstructuren

De boomgaard verbindt beide woningen. Eventueel kan in combinatie met een lage haag rondom de boomgaard ook op de perceelsplitsing een lage haag worden geplaatst, als dit gewenst is.

Erfafscheidingen mogen alleen bestaan uit groenelementen, zoals een haag of struweelhaag (geen schuttingen).

Houtwal

Een houtwal is een karakteristiek waardevol landschapselement en veelal verdwenen door de komst van prikkeldraad. Hier is hij nog heel aanwezig langs de west- en noordkant van de percelen. Noordelijk, ten hoogte van de voor- en zijtuin, zijn mooie doorzichten door de bomen naast het naastgelegen grasland. De rest van de hout-

wal ligt met name op het buurperceel en kan langs de perceelgrens aangevuld/verbreed worden met struiken. De voorkeur gaat uit naar een variatie in streekeigen boomsoorten, zodat een ziektebestendige interessante houtwal ontstaat. Daarnaast wordt voorjaarsbloeiend en besdragend inheems bosplantsoen toegevoegd, als *Prunus avium* (zoete kers), *Amelanchier lamarckii* (krent), *Prunus spinosa* (sleedoorn), *Cornus sanguinea* (Rode Kornoelje), *Viburnum opulus* (Gelderse roos). Dit vergroot tevens de sierwaarde als straatbeeld.

Solitaire bomen en boomgroep

Kenmerkend op het erf is een solitaire boom of een boomgroep. Om de, na de sloop, kale erven beter in te passen wordt op elk perceel minimaal 1 solitaire boom aangeplant.

Groene opgaande landschapselementen voor...

...en na

Hoogstam fruitbomen

De fruitbomen versterken het landelijke karakter en zijn passend in de voor- en zijtuin. Hoe jonger het landschap hoe meer deze ruimte moesten maken voor een siertuin. Oude rassen zijn minder ziektegevoelig, zodat geen bestrijdingsmiddelen nodig zijn. Fruitbomen zijn waardevolle bomen voor bijen, vlinders en vogels.

Vogelbosje

Een vogelbosje is een erfbosje van voornamelijk besdra-
gende heesters. Het vogelbosje geeft een mooie opvul-
ling tussen de bestaande houtwal en de struweelhaag
als groene omkadering van het kavel. Daarnaast geeft
het een impuls aan het gevarieerde landschapsbeeld en
versterkt het de natuurwaarde van het plangebied.

Struweelhaag

Een struweelhaag tussen beide erven verbindt de bouw-
werken met een groot vlak groen en draagt bij aan de
privacy. Wanneer de hagen te breed worden kunnen ze,
het liefst in fasen, tot de grond teruggesnoeid worden.

Lage haag

Kenmerkend is een haag rond de voortuin van max. 80
cm hoog. Geschikt in het landschapsbeeld is een haag
van *Crataegus monogyna* (meidoornhaag), *Fagus sylvatica* (beukhaag) of een *Acer campestre* (veldesdoorn).

Bloemrijk grasland en overbeplanting

Een bloemenweide is een waardevolle aanvulling in het
landschap. Het heeft naast beleevingswaarde een grote
waarde voor de natuur, zoals voor vlinders en bijen (be-

Lage meidoornhaag. (foto: www.dewilde.nl)

Hoogstamboomgaard (foto: krommerijnlandschap.nl)

langrijk bij bevruchting boomgaard). De voorkeur gaat uit naar een grasrandenmengsel (met granen en kruiden) langs de bestaande droge sloot aan de straatkant. Langs de houtwal is het aan te bevelen een mooie rand bloemrijk gras te zaaien als overgang naar gemaaid gras/tuin (zie onderstaande afbeelding).

Voor aanvullend erfgroen: zie bijlage Vogelvriendelijke beplanting.

Zoete kers (Prunus avium) in houtwal of bosrand. (foto: Pinterest)

Bloemrijk gras gecombineerd met gemaaid gras (foto: Pinterest)

Zoete kers (Prunus avium) als solitair (foto: Pinterest)

Kwaliteitsimpuls- beplantingsplan

	landschapselement	soort	maat	aantal	percentag	toepassing	beheer-eindbeeld
1	Struikenlaag langs houtsingel (noord en westzijde) van min. 3 m breed x 130 m	Struiklaag: Crataegus monogyna (meidoorn), Ligustrum ovalifolium (liguster), Prunus spinosa (sleedoorn), Salix caprea (boswilg), Sorbus aucuparia (lijsterbes), Prunus padus (vogelkers), Viburnum opulus (Gelderse roos)	bosplantsoen, mt 60-100	n.t.b.		Uitplanten in groepen van 5-7 st per soort; plantafstand van 1,50 m; driehoekesverband	Struiklaag met veel natuurwaarde. Gefaseerd hakhoutbeheer met cyclus van 8 - 20 jaar afhankelijk van soort. Kruiden onderlaag spontaan laten ontwikkelen. Max 30% uit laten groeien als boom of toevoegen (zie boomvormers vogelbosje).
2	Hoogstam boomgaard	Oude rassen van Malus domestica (appel), Pyrus (peer), Prunus (pruim, kers).	mt 10-12	min. 6		Gevarieerde hoogstam soorten (appel-handpeer-stoofpeer-pruim-kers, mispel), in losse opzet; plantafstand min. 8 m. Plaatsen met boompaal	Snoeien om het jaar in de winter. Pruimen direct na de oogst.
3	Solitaire boom; minstens 1 per kavel	Prunus avium (zoete kers) Juglans regia (walnoot)	min. mt 10-12 met kluit	1 1		Min. plantafstand tot woning is 8 m om kroon goed te laten ontwikkelen. Plaatsen met boompaal	Vrij uit laten groeien
4	Vogelbosje	Boomvormers: Crataegus laevigata 'Paul's Scarlet' (rode meidoorn) Prunus avium (zoete kers) Amelanchier lamarkii (Amerikaanse krent) Struiklaag: Rosa canina (hondsroos), Crataegus monogyna (meidoorn), Euonymus europaeus (kardinaalsmuts), Rosa rubiginosa (egelantier), Sambucus nigra (vlier), Viburnum opulus (Gelderse roos), Cornus mas (gele kornoelje), Rhamnus frangula (vuilboom), Sorbus aucuparia (lijsterbes), Prunus padus (vogelkers), Viburnum opulus (Gelderse roos)	3-jarig bosplantsoen, mt 80-100 bosplantsoen, mt 60-100	n.t.b. n.t.b.	max. 10% min. 90%	 Min. 5 soorten gebruiken; in driehoekesverband; plantafstand 1,5 m; Struiken uitplanten in groepen van 5-9 st per soort	Gefaseerd hakhoutbeheer. Max 10% boomvormers laten staan
5	Struweelhaag	Struiklaag: Crataegus monogyna (meidoorn), Rosa canina (hondsroos), Prunus spinosa (sleedoorn), Viburnum opulus (Gelderse roos)	3-jarig bosplantsoen, mt 80-100	150 st		enkele rij; 2 st/m1	Vrij uit laten groeien tot brede haag. Snoeien alleen wanneer nodig
6	Bloemrijke graslandranden	Mengsel geschikt voor graslandranden	zaaimengsel	n.t.b.		uitzaaien	Maaien en afvoeren 1 á 2 x/jr

Bijlage 1

Overgenomen van: <http://www.vogelbescherming.nl/tuinvogel/tuininrichting/beplantingslijst>

Vogelvriendelijke beplanting

Het gezicht van de tuin wordt voor het grootste deel bepaald door de beplanting. Daarom is het belangrijk om goed na te denken welke bomen, struiken en planten je wilt aanplanten in de tuin.

Solitaire bomen (uitzicht, voedsel, veiligheid en voortplanting)

Zwarte els *Alnus glutinosa*
Ruwe berk *Betula pubescens*
Zachte berk *Betula pubescens*
Eenstijlige meidoorn *Crataegus monogyna*
Beuk *Fagus sylvatica*
Hulst *Ilex aquifolium*
Appelboom *Malus* (diverse soorten)
Zoete kers *Prunus avium*
Morel *Prunus cerasus*
Pruim *Prunus domestica*
Kroosjes *Prunus domestica* ssp. *insititia*
Vogelkers *Prunus padus* 'Albertii'
Zomereik *Quercus robur*
Meelbes *Sorbus aria*
Lijsterbes *Sorbus aucuparia*

Hagen (voedsel, veiligheid en voortplanting)

Veldesdoorn *Acer campestre*
Haagbeuk *Carpinus betulus*
Meidoorn *Crataegus monogyna*
Liguster *Ligustrum vulgare*
Vuurdoorn *Pyracantha coccinea*
Hondsroos *Rosa canina*
Taxus baccata

Heesters (voedsel, veiligheid en voortplanting)

Drents krentenboompje *Amelanchier lamarckii*
Broodboom *Aucuba japonica*
Zuurbes *Berberis aggregata*
Witte kornoelje *Cornus alba*
Rode Kornoelje *Cornus sanguinea*

Hazelaar *Corylus avellana*
Dwergmispel *Cotoneaster spec.*
Tweestijlige meidoorn *Crataegus laevigata*
Eenstijlige meidoorn *Crataegus monogyna*
Olijfwilg *Elaeagnus multiflora*
Kardinaalsmuts *Euonymus europaeus*
Struik-klimop *Hedera helix* 'Arborescens'
Duindoorn *Hippophae rhamnoides*
Hulst *Ilex aquifolium*
Hulst *Ilex verticillata*
Jeneverbes *Juniperus communis*
Mahonie *Mahonia japonica*
Taxus baccata
Glansmispel *Photinia villosa laevis*
Sleedoorn *Prunus spinosa*
Vuurdoorn *Pyracantha coccinea*
Zwarte bes *Ribes nigrum*
Aalbes *Ribes rubrum*
Vuilboom/sporkehout *Rhamnus frangula alnus*
Bosroos *Rosa arvensis*
Hondsroos *Rosa canina*
Franse roos *Rosa gallica*
Bergroos *Rosa glauca*
Kaneelroos *Rosa majalis*
Egelantier *Rosa rubiginosa*
Rimpelroos *Rosa rugosa*
Dauwbraam *Rubus caesius*
Framboos *Rubus idaeus*
Gewone braam *Rubus fruticosus*
Braam *Rubus laciniatus*
Gewone vlier *Sambucus nigra*
Trosvlier *Sambucus racemosa*
Sneeuwbes *Symphoricarpos albus*
Blauwe bes *Vaccinium corymbosum*
Vossebes *Vaccinium vitis-idaea*
Gelderse roos *Viburnum opulus*

